

2019 års fastebudskap från hans helighet påven Franciskus

”Ty skapelsen väntar otåligt på att Guds söner skall uppenbaras” (Rom 8:19)

Kära bröder och systrar

Varje år ger Gud genom vår moder Kyrkan ”en tid av nåd, för att våra hjärtan ska förnyas i glädjefylld väntan på påskens heliga högtid. [Han] leder oss fram genom sakramenten fram mot den nådens överflöd som [han] berett åt [sina] barn” (*Prefation för fasta I*). Vi kan därför färdas från Påsk till Påsk mot frälsningens uppfyllande som vi redan tagit emot tack vare Kristi påskmysterium: ”I hoppet är vi räddade” (Rom 8:24). Detta frälsningsmysterium, som redan verkar i oss under vårt liv på jorden, är en dynamisk process som också omfattar historien och hela skapelsen. Som den helige Paulus säger: ”Ty skapelsen väntar otåligt på att Guds söner skall uppenbaras” (Rom 8:19). Utifrån detta perspektiv skulle jag vilja föreslå några reflektioner som kan ledsaga oss på vägen till omvändelse denna kommande fasta.

1. Skapelsens återlösning

Firandet av de tre heliga påskdagarna med Kristi lidande, död och uppståndelse, som är det liturgiska årets höjdpunkt, kallar oss att förbereda oss om och om igen, medvetna om att det är en ovärderlig gåva från Guds barmhärtighet att kunna formas efter Kristus (jfr Rom 8:29). Om människan lever som Guds barn, om hon lever som en återlöst person och låter sig ledas av den helige Ande (jfr Rom 8:14) och är i stånd att erkänna Guds lag och omsätta den i praktiken, med början i den lag som skrivits i hennes hjärta och i naturen, då *kommer det även skapelsen till del* eftersom hon deltar i dess återlösning. Därför, säger den helige Paulus, önskar skapelsen ivrigt efter att Guds söner ska uppenbaras, dvs att de som åtnjuter påskmysteriets nåd genom Jesus även erfar dess fullkomning genom återlösningen av människans egna kropp. När Kristi kärlek förvandlar helgonens liv i ande, själ och kropp, prisar dessa Gud. Genom bön, kontemplation och konst låter de även de skapade varelserna bli delaktiga, vilket uttrycks på ett beundransvärt sätt i ”Solsången” av den helige Franciskus av Assisi (jfr Enc. *Laudato si'*, 87). Men harmonin som frambringas av återlösningen hotas idag och alltid av den negativa kraft som finns i synden och i döden.

2. Syndens destruktiva kraft

När vi inte lever som Guds barn, betar vi oss i själva verket ofta destruktivt gentemot vår nästa och andra varelser, men även mot oss själva när vi mer eller mindre medvetet tänker oss kunna använda dem helt efter eget tycke. Måttlösheten tar då över, vilket leder till en livsstil som överträder de gränser som vårt mänskliga tillstånd och naturen ber oss respektera: man följer de okontrollerade begären som Vishetens bok säger finns hos de ogudaktiga, d.v.s. de som inte har Gud som referenspunkt för sina handlingar och inte heller hoppas på framtiden (jfr 2:1–11). Om vi inte ständigt längtar efter påskan, om vi inte har blicken fäst på uppståndelsen är det tydligt att mentaliteten bakom *”Allt ska ske nu”* och *”Du kan aldrig få nog”* tar överhanden.

Som vi vet är synden roten till allt ont, vilken sedan dess intåg bland människor har stört gemenskapen med Gud, med andra och med skapelsen, som vi är sammanlänkade med framför allt genom kroppen. Det faktum att gemenskapen med Gud brutits har även skadat människornas harmoniska relation till den miljö där de är kallade att leva, på så sätt att trädgården omvandlats till en öken (jfr 1 Mos 3:17-18). Det handlar om den synd som får människan att tro att hon är gud över skapelsen, att känna sig som dess absoluta herre och inte använda den för det ändamål som Skaparen avsett utan för sitt eget intresse, på bekostnad av andra skapade varelser.

När man överger Guds lag, kärlekens lag, vinner den starkes lag över den svagare. Den synd som bor i människans hjärta (jfr Mark 7:20-23) uttrycker sig som girighet efter omåttligt välmående, likgiltighet inför andras väl och ofta även inför ens egna. Denna synd leder till att man utnyttjar denna skapelse, människor och miljön på grund av den omåttliga lystnad som anser varje begär vara en rättighet och som förr eller senare förstör till och med dem som är i dess våld.

3. Ångerns och förlåtelsens helande kraft

Skapelsen längtar därför så mycket att Guds söner ska uppenbara sig, de som blivit ”en ny skapelse”: ”Den som är i Kristus är alltså en ny skapelse, det gamla är förbi, något nytt har kommit” (2 Kor 5:17). I själva verket kan även *skapelsen föra Påskhögtiden* och uppenbara sig: öppna sig för en ny himmel och en ny jord (Upp 21:1). Vägen till Påsken kallar oss precis till att förnya vårt kristna ansikte och hjärta genom ånger, omvändelse och förlåtelse för att erfara all den rikedom som finns i påskmysteriets nåd.

Denna ”otålighet”, denna förväntan i skapelsen kommer att uppfyllas då Guds barn uppenbarar sig, dvs då kristna och alla människor bestämmer sig för att ”arbeta” på omvändelsen. Hela skapelsen är kallad till att tillsammans med oss ”befrias ur sitt slaveri under förgängelsen och nå den frihet som Guds barn får när de förhärligas” (Rom 8:21). Fastan är ett sakramentalt tecken på denna omvändelse. Den är en kallelse till kristna att på ett djupare och mer handgripligt sätt förverkliga påskmysteriet i sig själva, i familjen och i samhället särskilt genom fasta, bön och allmosa.

Fasta, dvs att lära sig att ändra sin inställning till de andra och till de skapade tingen: från frestelsen att ”sluka” allt, för att stilla vårt begär till förmågan att lida av kärlek, som kan fylla vårt hjärtas tomhet. *Be* för att kunna avhålla sig från att tillbe vårt ego och vår självtillräcklighet och erkänna att vi behöver Herren och hans barmhärtighet. *Ge allmosa* för att överge vår enfald som får oss att vilja leva och samla på oss allt för oss själva och som på så sätt tror att vi kan försäkra oss om en framtid som inte tillhör oss. På så sätt kan vi återfinna glädjen i den plan som Gud har för skapelsen och för oss, dvs älska honom, älska våra bröder och systrar och hela världen och att i denna kärlek finna den sanna lyckan.

Kära bröder och systrar, Guds sons ”fasta” var att gå ut i skapelsens *öken* för att få den att återigen bli den *trädgård* av gemenskap med Gud som den var innan arvsynden (jfr Mark 1:12–13; Jes. 51:3). Må vår fasta bestå i att gå samma väg så att vi tar Kristi hopp även till skapelsen som ”skall befrias ur sitt slaveri under förgängelsen och nå den frihet som Guds barn får när de förhärligas” (Rom 8:21). Låt oss inte låta denna nådens tid bara gå spårlöst förbi. Låt oss be Gud att han hjälper oss att vandra på den sanna omvändelsen väg. Låt oss överge vår egoism, vår fasta blick på oss själva och låt oss vända oss till Jesu Påsk. Låt oss stå nära de bröder och systrar till oss som lider, och dela våra andliga och materiella tillgångar med dem. Om vi tar emot Kristi seger över synden och döden just så handgripligen i vårt liv, kommer vi att dra till oss dess förvandlande kraft ner till skapelsen.

Vatikanen, den 4 oktober 2018

Franciskus av Assisis högtidsdag